

UVOD

Platon - Teorija Ideja

Platon (427-347. g.p.n.e.) je bio neposredni Sokratov učenik. Posle njegove smrti putovao je po tada poznatom svetu. Bio je kod pitagorejaca u Italiji, a posetio je i Egipat. Po povratku u Atinu, osnovao je prvu pravu filozofsku školu Stare Grčke koja se zvala Akademija.

Napisao je puno dijaloga. Neki nose imena po učesnicima i slavnim sofistima kao "Fedon", "Protagora", "Gorgija", "Parmenid", "Teetet" a drugi po temi ili prilici u kojoj su održani, kao "Država", "Zakoni", "Sofist", "Gozba". Svaki dijalog posvećen je jednom pitanju koje Sokrat (osim u dijalogu "Zakoni") raspravlja zastupajući Platonove stavove, koji opet sigurno nisu daleko ni od stavova njegovog učitelja, samog Sokrata.

Platon je želeo da novim argumentima osnaži Sokratov stav o jednom ispravnom etičkom poretku i jednoj istini. U tu svrhu smislio je ontološku podelu stvarnosti gde je vidljivoj stvarnosti dodao posebnu nevidljivu i duhovnu stvarnost - Svet Ideja.

Ideje su za Platona nepromenljivi, objektivno postojeći entiteti, u kojima su smešteni ispravni odgovori na pitanja o pojedinim predmetima mišljenja. One su i modeli prema kojima su stvorene stvari i njihovim saznanjem saznaje se istovremeno i suština stvari. Reč "Ideja" smo do sada pisali velikim slovom da bi naglasili da za Platona ideje nisu samo pojmovi u razumu, već nešto što realno postoji, izvan razuma.

Ovaj apstraktan odnos Ideja i stvari, Platon je pokušao da približi i našoj mašti kroz alegoriju poznatu kao Mit o pećini. U njemu on opisuje ljude privezane u pećini tako da uvek gledaju u njenu unutrašnjost. Iza njih je vatra, a nešto ispred nje promiču razne stvari. Ljudi su u stanju da vide samo senke tih stvari na zidu ispred sebe i ne znaju za drugo. Međutim, ako se neko od njih oslobodi i izađe iz pećine video bi stvari u svetlu sunca, što bi potpuno promenilo

njegovu sliku sveta. Senke na zidu više za njega ne bi bile prave stvari. Za Platona, ova priča o izlasku iz pećine govori o mogućem usponu čoveka od sveta čulima opažljivih stvari do Sveta Ideja.

Ideje se ne mogu saznati čulima, pošto su nevidljive, nego su shvatljive samo umu. Da bi došli do neke ideje moramo detaljno pretresti sve argumente vezane za neko pitanje. Tek tako se, pomoću dijalektike, možemo približiti ispravnom pojmu o nekoj stvari, čime istovremeno saznajemo njenu Ideju. Ono što nas najviše interesuje je da saznamo šta je pravda, vrlina, znanje, lepota i usmerimo vlastiti život. Da je takvo saznanje moguće, Platon dokazuje preko primera matematike, u kojoj imamo posla sa brojevima ili idealnim geometrijskim oblicima kojih nema u prirodi i čulnom iskustvu, a ipak su saznatljivi sa potpunom tačnošću.

Osim toga, Platon smatra da kada otkrivamo svrhe koje otkrivaju suštinu nekog predmeta, odnosno, kada otkrivamo zašto je dobro da taj predmet bude baš onakav jeste, mi koristimo isključivo um. Predmeti mogu biti dati preko iskustva, ali njihove svrhe su poznate samo umu. Rekonstruisati taj božiji plan koji povezuje stvari je zadatak filozofije, a stvari, koje su se ponegde pokvarile i ispale iz božanskog plana treba popraviti u skladu sa njim.

Najviša Ideja koja određuje taj plan je Ideja Dobra i ona obuhvata sve ostale ideje. Ispod nje su Ideje istine, znanja, lepote, pravde, vrline; ispod ovih su ideje matematičkih oblika, a najniže Ideje su Ideje o materijalnim stvarima.

Mi možemo da saznajemo svet Ideja zato jer su sve ideje već sadržane (urođene) u duši, iako ih ona nije odmah svesna. Međutim, potreban je napor mišljenja da bi osvestile ideje koje su već bile u nama. Po Platonu dok učimo polako se sećamo ideja koje postoje u našoj duši. To je istovremeno i argument za besmrtnost duše, jer ona sadrži ideje koje nisu dobijene putem iskustva. Duša izvorno pripada svetu ideja i zbog toga je besmrtna.

U kasnom dijalogu *Timaj*, Platon opisuje Boga kome svet ideja služi kao model da po njemu oblikuje svet.

U Idejama se nalazi Platonov argument protiv relativizma sofista. Odbacujući taj relativizam, Platon je filozofiji dao oblik razložne rasprave u kojoj se maksimalno osvetljavaju sve strane nekog problema. Jedan primer takve rasprave je i dijalog "Država".

"Država" je temeljno djelo grčkog filozofa Platona, i ona u najboljem svijetlu pokazuje promišljanja Platona kao idealističkog utopiste. Platonov idealizam je posebno slikovito pokazan u "Državi" u poznatom dijelu o pećini.

Platonova država je idealistička iz razloga što ona ne postoji već treba da bude produkt svjesne djelatnosti ljudi. Za razliku od svog djela Zakoni u "Državi" Platon traga za apsolutno najboljom državom, i u ovome leži utopistička kategorija "Države". Za Platona društveni poredak idealne države čine tri klase: filozofi, vojnici i robovi. Filozofi su ujedno i upravljači države, vojnici su čuvari, a robovi su proizvođači. Platon je uočio da privatna svojina kvari čovjeka, pa je odlučio da prve dvije klase ne mogu posjedovati privatno vlasništvo. Veoma važna činjenica za funkcionisanje ovakve države leži u Platonovom konceptu pravde, odnosno pravednosti koja traži da: "Svako radi svoj posao". Po Platonu etički ideal je postići vrlinu, a ona se zasniva na znanju. To je težnja ka ideji dobra kao vrhunskoj vrijednosti. Ideja dobra se ne može ostvariti samo u pojedincu nego istovremeno u zajednici, odnosno u državi. Radi toga filozofi treba da imaju vrlinu koja se zasniva na znanju, a vojnici da posjeduju vrlinu hrabrosti.

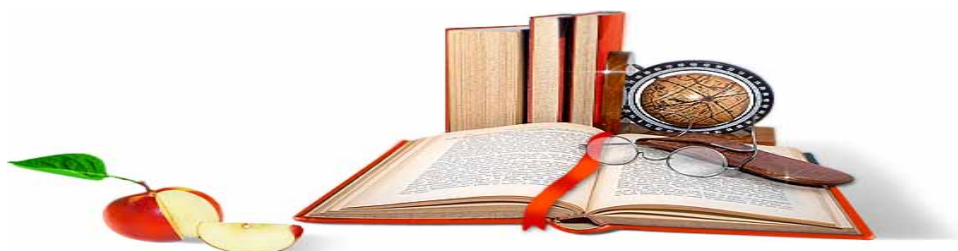
---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)

RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com